

ชื่อเรื่อง **ข้าราชการตำรวจชั้นผู้ใหญ่ถูกล่าวหาในคดีอาญา ศึกษาเฉพาะกรณี**  
**การดำเนินการทางวินัยตำรวจและการดำเนินคดีปกครอง**

ดร.จิตติมา ราชรักษ์<sup>๑</sup>  
 เจ้าพนักงานคดีชำนาญการพิเศษ<sup>๒</sup>

**บทคัดย่อ**

ด้วยเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๙ ได้มีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำ พ.๑๑๗/๒๕๖๗ คดีหมายเลขแดงที่ พ.๒/๒๕๖๙ ระหว่าง พลตำรวจเอก ส ผู้ฟ้องคดี ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑ คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ ที่ ๒ นายกรัฐมนตรี ที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดี โดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด พิพากษายกฟ้อง สืบเนื่องจากคดีดังกล่าวเป็นคดีที่ประชาชนให้ความสนใจอย่างมาก ถือเป็นคดีสำคัญ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ**ข้าราชการตำรวจ** ตำแหน่ง รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ โดยในช่วงเกิดเหตุพิพาทยังคงเป็น**ข้าราชการตำรวจ** ซึ่งถือเป็น**ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่ถูกล่าวหาในคดีอาญา อันเป็นมูลเหตุที่นำไปสู่การดำเนินการทางวินัยตำรวจ** และเป็นอำนาจผูกพันของผู้รักษาระบบคุณธรรมแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้มีคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ซึ่ง**ข้าราชการตำรวจ**นั้นได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ (ก.พ.ค.ตร.) และได้วินิจฉัยยกอุทธรณ์ ประกอบกับการให้พ้นจากตำแหน่งรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันออกจากราชการไว้ก่อน โดยประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ให้**ข้าราชการตำรวจ**พ้นจากตำแหน่ง จนเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๗ ได้มีการยื่นคำฟ้องว่าคำสั่ง คำวินิจฉัยอุทธรณ์ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยมีคำขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑๗๘/๒๕๖๗ เรื่องให้**ข้าราชการตำรวจ**ออกจากราชการไว้ก่อน ลงวันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ และเพิกถอนประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องให้**ข้าราชการตำรวจ**พ้นจากตำแหน่ง ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ และยื่นคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งต่อศาลปกครองสูงสุด ซึ่งเป็นคดีที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจศาล ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งยกคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง

จากคดีดังกล่าวมีข้อกฎหมาย สภาพปัญหา และการดำเนินการที่**ควรศึกษา**ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่อำนาจหน้าที่ของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อำนาจหน้าที่ของผู้รักษาระบบคุณธรรมแทนการดำเนินการทางวินัยตำรวจ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ (ก.พ.ค.ตร.) อำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี อำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการ หน้าที่ของเจ้าพนักงานคดี ตลอดจนอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ที่สำคัญที่ทำให้เกิดมีองค์ความรู้ หรือแนวทางปฏิบัติการดำเนินคดีปกครองที่**ข้าราชการตำรวจชั้นผู้ใหญ่ถูกล่าวหาในคดีอาญา และถูกดำเนินการทางวินัยตำรวจ** ซึ่งมีความสำคัญต่อการปฏิบัติราชการทางปกครองที่ดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ปฏิบัติงานคดีปกครองต่อไป

**คำสำคัญ**

ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด, คดีสำคัญ, ตำรวจชั้นผู้ใหญ่, ผู้รักษาระบบคุณธรรม, กฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจศาลปกครองสูงสุด

<sup>๑</sup>นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

<sup>๒</sup>สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีปกครอง ๒ สำนักงานคดีปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด.

## บทนำ

ด้วยเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๙ ได้มีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขดำ พ.๑๑๗/๒๕๖๗ คดีหมายเลขแดงที่ พ.๒/๒๕๖๙ ระหว่าง พลตำรวจเอก ส ผู้ฟ้องคดี ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑ คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ ที่ ๒ นายกรัฐมนตรี ที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดี โดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด<sup>๓</sup> ว่า พิพากษายกฟ้อง

เนื่องจากคำพิพากษาดังกล่าวเป็นคดีที่ประชาชนให้ความสนใจอย่างมาก ถือเป็นคดีสำคัญ<sup>๔</sup> ที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการตำรวจ ตำแหน่ง รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ โดยในช่วงเกิดเหตุพิพาทยังคงเป็นข้าราชการตำรวจ<sup>๕</sup> ซึ่งถือเป็นตำรวจชั้นผู้ใหญ่<sup>๖</sup> ที่ถูกกล่าวหา<sup>๗</sup> ในคดีอาญา<sup>๘</sup> อันเป็นมูลเหตุที่นำไปสู่การดำเนินการทางวินัยตำรวจ<sup>๙</sup> และเป็นอำนาจผูกพันของผู้รักษาราชการแทน<sup>๑๐</sup> ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

---

<sup>๓</sup>พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง ถ้าประธานศาลปกครองสูงสุดเห็นสมควรจะให้มีการวินิจฉัยปัญหาใดหรือคดีใดโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้ หรือมีกฎหมายหรือระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดให้วินิจฉัยปัญหาใด หรือคดีใด โดยที่ประชุมใหญ่ก็ให้วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่.

<sup>๔</sup>ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีปกครองของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๓ บทนิยาม คดีสำคัญ หมายความว่า คดีที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะหรือสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง คดีที่อาจมีผลกระทบต่อรัฐหรือความรู้สึกของประชาชนอย่างกว้างขวาง หรือคดีที่มีการเสนอข่าวตามสื่อมวลชนและอยู่ในความสนใจของประชาชนในวงกว้าง.

<sup>๕</sup>พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ ข้าราชการตำรวจ หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงข้าราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งหรือสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจโดยได้รับเงินเดือนจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐด้วย.

<sup>๖</sup>ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ ในประมวลกฎหมายนี้ (๑๗) ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หมายความว่า เจ้าพนักงานดังต่อไปนี้ ... (ต) รองอธิบดีกรมตำรวจ. (เทียบเท่าตำแหน่ง รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ).

<sup>๗</sup>ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๒) ผู้ต้องหา หมายความว่า บุคคลผู้ถูกหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาล.

<sup>๘</sup>คดีอาญาที่ ๓๙๑/๒๕๖๖ ของสถานีตำรวจนครบาลเตาปูน ข้อหาสมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงินและได้มีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินเพราะเหตุที่ได้มีการสมคบกัน และเป็นเจ้าพนักงานร่วมกันฟอกเงิน และหมายจับของศาลอาญาที่ ๓๓๙๖/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗.

<sup>๙</sup>การดำเนินการทางวินัย หมายถึง กระบวนการดำเนินการทางวินัยและการดำเนินการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในหมวดว่าด้วยการดำเนินการดำเนินการทางวินัย ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕.

<sup>๑๐</sup>พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๑๐๘ ให้ผู้รักษาราชการแทนตามมาตรา ๑๐๕ มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน.

ได้มีคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน<sup>๑๑</sup>ซึ่งข้าราชการตำรวจนั้นได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ<sup>๑๒</sup> (ก.พ.ค.ตร.) และเมื่อ ก.พ.ค.ตร. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.พ.ค.ตร. ให้ฟ้องคดีปกครองต่อศาลปกครองสูงสุด<sup>๑๓</sup> ประกอบกับการให้พ้นจากตำแหน่งรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้นายกรัฐมนตรี<sup>๑๔</sup> นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันออกจากราชการไว้ก่อน<sup>๑๕</sup> โดยประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ให้ข้าราชการตำรวจพ้นจากตำแหน่ง จนเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๗ ได้มีการยื่นคำฟ้องว่า คำสั่ง คำวินิจฉัยอุทธรณ์ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยมีคำขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑๗๘/๒๕๖๗ เรื่องให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการไว้ก่อน ลงวันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ เรื่องแดง ที่ อธ ๓๓/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๗ และเพิกถอนประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ให้ข้าราชการตำรวจพ้นจากตำแหน่ง ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ และยื่นคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งต่อศาลปกครองสูงสุดซึ่งเป็นคดีที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจศาล ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งยกคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง

จากคดีดังกล่าวมีข้อกฎหมาย สภาพปัญหา และการดำเนินการที่**ควรศึกษา**ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่อำนาจหน้าที่ของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อำนาจหน้าที่ของผู้รักษาราชการแทนการดำเนินการทางวินัยตำรวจ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ (ก.พ.ค.ตร.)

<sup>๑๑</sup>คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๑๗๘/๒๕๖๗ เรื่อง ให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการไว้ก่อน ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗.

<sup>๑๒</sup>พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๑๔๑ ข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกสั่งลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ได้ ดังต่อไปนี้ (๒) กรณีถูกสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ให้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อ ก.พ.ค.ตร..

<sup>๑๓</sup>พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๑๔๒ วรรคสอง ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.พ.ค.ตร. ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.ตร..

<sup>๑๔</sup>พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๑๔๐ วรรคหนึ่ง การพ้นจากตำแหน่งของข้าราชการตำรวจตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จเรตำรวจแห่งชาติ และรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือตำแหน่งเทียบเท่า ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่กรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตายเกษียณอายุ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษ วรรคสอง ในการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับการหรือตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปนอกจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ เว้นแต่กรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตายเกษียณอายุ หรือพ้นจากราชการเพราะถูกลงโทษ.

<sup>๑๕</sup>กฎ ก.ตร.ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๑ การสั่งให้ข้าราชการตำรวจตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับการ พนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ หรือตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปออกจากราชการไว้ก่อน ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ ส่วนการสั่งให้ข้าราชการตำรวจตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จเรตำรวจแห่งชาติและรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือตำแหน่งเทียบเท่าออกจากราชการไว้ก่อน ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันออกจากราชการไว้ก่อน.

อำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี อำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการและหน้าที่ของเจ้าพนักงานคดี ตลอดจนอำนาจการพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ที่สำคัญดังนี้

### ๑. ข้อกฎหมายที่ควรศึกษา

๑.๑ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับใหม่ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน (กฎหมายมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕) แทนพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ถูกยกเลิกไปแล้ว และมีกฎหมายลำดับรอง ได้แก่ กฎ ก.ตร.ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน พ.ศ. ๒๕๔๗, กฎ ก.ตร.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๔๗, กฎ ก.ตร.ว่าด้วยการสืบสวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๖, ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะ ๑ ความประพฤติและระเบียบวินัย พ.ศ. ๒๕๔๕, คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๓๖/๒๕๔๘ เรื่อง มอบอำนาจการดำเนินการทางวินัย การสั่งให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการและกำหนดแนวทางปฏิบัติ, หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๖.๓/ว ๐๙ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง ชักข้อมแนวทางการดำเนินการทางวินัย

๑.๒ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการยื่นคำฟ้องว่า คำสั่ง คำวินิจฉัยอุทธรณ์ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยมีคำขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑๗๘/๒๕๖๗ เรื่อง ให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการไว้ก่อน ลงวันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ เรื่องแดง ที่ อธ ๓๓/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๗ และเพิกถอนประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ให้ข้าราชการตำรวจพ้นจากตำแหน่ง ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ยื่นคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่ง (วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา) ตามผังการดำเนินการทางวินัยตำรวจแนบท้าย ๑

๑.๓ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๑.๔ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขอให้พนักงานอัยการเป็นผู้รับมอบอำนาจโดยมีเจ้าพนักงานคดีช่วยดำเนินการในคดีปกครอง ตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีปกครองของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๐ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยองค์คณะ การจ่ายสำนวน การโอนคดี การปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการในคดีปกครอง การคัดค้านตุลาการศาลปกครอง การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคดีปกครอง และการมอบอำนาจให้ดำเนินคดีปกครองแทน พ.ศ. ๒๕๔๔

๑.๕ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒, ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓

### ๒. สภาพปัญหา และการดำเนินการที่ควรศึกษา

๒.๑ อำนาจหน้าที่ของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ  
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นหัวหน้าส่วนราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ  
ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๖, ๖๓

แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ<sup>๑๖</sup> ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

## ๒.๒ อำนาจหน้าที่ของผู้รักษาราชการแทน

เนื่องจากสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่ง ที่ ๑๐๖/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗ ให้ พลตำรวจเอก ต ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และ พลตำรวจเอก ส รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ไปปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่ง ที่ ๑๐๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗ ให้ พลตำรวจเอก กิตติรัฐ พันธุ์เพ็ชร รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้รักษาราชการแทน ในตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ซึ่งตามมาตรา ๑๐๘ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติได้บัญญัติให้ผู้รักษาราชการแทนตามมาตรา ๑๐๕ มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

## ๒.๓ การดำเนินการทางวินัยตำรวจ

เนื่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาพฤติการณ์และพยานหลักฐานในเบื้องต้น<sup>๑๗</sup> ว่าตามที่ปรากฏทางสอบสวนวินัยและทางคดีอาญา ได้ความว่า ข้าราชการตำรวจชั้นผู้ใหญ่ กับพวกรวม ๕ นาย กระทำผิดร่วมกัน<sup>๑๘</sup> ซึ่งมีมูลเพียงพอที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง<sup>๑๙</sup> ซึ่งเป็นกรณีไม่จำเป็นหรือไม่มีเหตุอันสมควรที่จะต้องสืบสวนข้อเท็จจริงก่อน ตามแนวทางของ กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสืบสวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๓<sup>๒๐</sup> และหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๐๐๐๖.๓/ว ๐๙ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม

<sup>๑๖</sup>พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายความว่า (๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคล หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครอง.

<sup>๑๗</sup>ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำผิดวินัยให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่พิจารณาพฤติการณ์และหลักฐานในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ในกรณีจำเป็นหรือเห็นสมควรจะให้ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงก่อนก็ได้ ในการสืบสวนข้อเท็จจริงจะมอบหมายให้บุคคลหนึ่งหรือหลายคนช่วยกันดำเนินการสืบสวนก็ได้.

<sup>๑๘</sup>อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ ๘.

<sup>๑๙</sup>พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๑๑๙ วรรคหนึ่ง เมื่อข้าราชการตำรวจถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน ในการสอบสวนต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา เมื่อดำเนินการแล้ว ถ้าฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๒๔ หรือมาตรา ๑๒๕ แล้วแต่กรณี ถ้าฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย ให้สั่งยุติเรื่อง และวรรคสอง ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๐๕ หรือผู้บังคับบัญชาอื่นตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร.เป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง.

<sup>๒๐</sup>กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสืบสวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๓ เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำผิดวินัย หากผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาในเบื้องต้นแล้วไม่มีมูลหรือมีมูลเพียงพอที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงหรือมีพยานหลักฐานฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย และสามารถสั่งการได้ในกรณีเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ก็ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาสั่งการไปภายในอำนาจโดยไม่ต้องสืบสวนข้อเท็จจริง แต่ถ้าจะต้องสืบสวนข้อเท็จจริงก็ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการสืบสวนข้อเท็จจริงที่กำหนดในกฎ ก.ตร. นี้.

๒๕๕๖ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการดำเนินการทางวินัย ข้อ ๑.๑<sup>๒๑</sup> ประกอบกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๑๗๙ วรรคหนึ่ง<sup>๒๒</sup> และเนื่องจากเป็นกรณีข้าราชการตำรวจตำแหน่งต่างกันและอยู่ต่างสังกัดกันถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงร่วมกัน ตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๓๖/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ข้อ ๖<sup>๒๓</sup> และพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๑๑๙ วรรคสาม<sup>๒๔</sup> ทำให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในเรื่องนี้ โดยกรณีนี้ผู้รักษาราชการแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจ ตามมาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๘ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๐๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗ เรื่อง ให้ข้าราชการตำรวจรักษาราชการแทน และกฎ ก.ตร.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงมีคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑๗๗/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนข้าราชการตำรวจ ซึ่งมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

การพิจารณาเกี่ยวกับการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนจากพฤติการณ์การกระทำของข้าราชการตำรวจชั้นผู้ใหญ่ กับพวกรวม ๕ นาย เป็นกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถูกตั้งกรรมการสอบสวน และต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา<sup>๒๕</sup> ซึ่งเกี่ยวกับความประพฤติหรือพฤติการณ์อันไม่น่าไว้วางใจ โดยเป็นข้าราชการตำรวจมีหน้าที่และอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชน ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา แต่กลับต้องหาว่ากระทำผิดอาญาเสียเอง ย่อมส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชนและภาพลักษณ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติอย่างร้ายแรง อีกทั้งในกลุ่มผู้ถูกกล่าวหาที่มีข้าราชการตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาระดับสูงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติร่วมด้วย ในระหว่างการสอบสวนพิจารณาทางวินัย และดำเนินคดีอาญาอาจอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการเพื่อให้เป็นคุณเป็นโทษต่อตนเองหรือผู้อื่นได้ไม่ว่าทางตรง

<sup>๒๑</sup>หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๐๐๐๖.๓/ว ๐๙ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการดำเนินการทางวินัย ข้อ ๑.๑ ว่า กรณีมีมูลเพียงพอที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง โดยไม่ต้องสืบสวนข้อเท็จจริงก่อน.

<sup>๒๒</sup>พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๑๗๙ วรรคหนึ่ง ในระหว่างที่ยังมิได้ตราพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ก.ตร. ข้อบังคับ ระเบียบ หรือมติ ก.ตร. เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ให้นำพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ก.ตร. ข้อบังคับ ระเบียบ หรือมติ ก.ตร. ซึ่งใช้อยู่เดิมมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้.

<sup>๒๓</sup>คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๓๖/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ข้อ ๖ การดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการตำรวจที่ร่วมกระทำผิดด้วยกันแต่อยู่ต่างสังกัดกัน ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๗๒ เสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาสั่งการสำหรับผู้ถูกกล่าวหาทุกคน เป็นผู้พิจารณาสั่งหรือเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้วแต่กรณี.

<sup>๒๔</sup>พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๑๑๙ วรรคสาม ในกรณีที่ข้าราชการตำรวจตำแหน่งต่างกันถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงร่วมกันให้ผู้มีอำนาจสำหรับผู้ถูกกล่าวหาที่มีตำแหน่งในระดับสูงกว่าเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน.

<sup>๒๕</sup>อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ ๘.

หรือทางอ้อม ถ้าให้คงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดความเสียหายแก่ราชการได้ จึงมีเหตุให้สั่งพักราชการได้<sup>๒๖</sup> ประกอบกับ การสอบสวนพิจารณาที่เป็นเหตุให้สั่งพักราชการนั้นจะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว<sup>๒๗</sup> เนื่องจากมีผู้ถูกกล่าวหาหลายราย และคดีที่เกี่ยวข้องมีความสลับซับซ้อน ในกรณีนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยผู้รักษาราชการแทน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๓๑<sup>๒๘</sup> และมาตรา ๑๓๙ ประกอบคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๐๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗ เรื่อง ให้ข้าราชการตำรวจรักษาราชการแทน จึงมีคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑๓๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง ให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัย ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

๒.๔ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ (ก.พ.ค.ตร.) มีหน้าที่และอำนาจ ตามมาตรา ๔๐, ๑๔๑, ๑๔๓, ๑๔๔, ๑๓๙ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบ กฎ ก.พ.ค.ตร. ว่าด้วยการอุทธรณ์และพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๗ จึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ<sup>๒๙</sup> ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

๒.๕ อำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และเป็นผู้บังคับบัญชาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และในฐานะผู้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันออกจากราชการไว้ก่อน ตามมาตรา ๖, ๑๐๕, ๑๔๐, ๑๓๙ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจ

<sup>๒๖</sup>กฎ ก.ตร.ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๓ เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือต้องหาว่ากระทำ ความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๗๒ หรือผู้บังคับบัญชาอื่นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ ก.ตร. แล้วแต่กรณี จะสั่งให้ผู้นั้น พักราชการได้ก็ต่อเมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) ผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือต้องหาว่า กระทำ ความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาในเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือเกี่ยวกับการ ความประพฤติหรือพฤติกรรมอันไม่น่าไว้วางใจ และผู้ที่ถูกฟ้องนั้นพนักงานอัยการมิได้รับเป็นทนายแก้ต่างให้ และผู้มีอำนาจดังกล่าวพิจารณาเห็นว่า ถ้าให้ผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ.

<sup>๒๗</sup>กฎ ก.ตร.ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๘ เมื่อข้าราชการ ตำรวจผู้ใดมีเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการตามข้อ ๓ และผู้มีอำนาจตามมาตรา ๗๒ หรือผู้บังคับบัญชาอื่นตามที่ กำหนดไว้ในระเบียบ ก.ตร. แล้วแต่กรณีพิจารณาเห็นว่า การสอบสวนพิจารณาหรือการพิจารณาคดีที่เป็นเหตุที่ อาจถูกสั่งพักราชการนั้น จะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว ผู้มีอำนาจดังกล่าวจะสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการไว้ก่อนก็ได้.

<sup>๒๘</sup>พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๑๓๑ วรรคหนึ่ง ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณี ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือต้องหาว่ากระทำ ความผิดอาญาหรือ ถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๐๕ หรือผู้บังคับบัญชาอื่นตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัยได้...

<sup>๒๙</sup>พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายความว่า (๒) คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล.

แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบ ข้อ ๑๑ แห่งกฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ<sup>๓๐</sup> ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

๒.๖ อำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการโดยมีเจ้าพนักงานคดีช่วยดำเนินการในคดีปกครอง ตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๔, ๑๔ ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๓, ๗, ๑๘, ๑๙ ประกอบมาตรา ๔๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และ ข้อ ๒๐ วรรคสอง ของระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยองค์คณะ การจ่ายสำนวน การโอนคดี การปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการในคดีปกครอง การคัดค้านตุลาการศาลปกครอง การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานคดีปกครอง และการมอบอำนาจให้ดำเนินคดีปกครองแทน พ.ศ. ๒๕๔๔ ในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากหน่วยงานของรัฐ<sup>๓๑</sup> หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ<sup>๓๒</sup> ตามผังการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินการแก้ต่างคดีปกครองแนบท้าย ๒

๒.๗ อำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดในคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในการออกคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยที่มาตรา ๑๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ว่า ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.พ.ค.ตร. ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบคำวินิจฉัย ก.พ.ค.ตร. คดีนี้จึงเป็นคดีที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจศาลปกครองสูงสุด ตามมาตรา ๑๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ การยื่นคำฟ้อง ตามมาตรา ๑๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ด้วยคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๑๗๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗ เรื่อง ให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการไว้ก่อน อันเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี เป็นการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของผู้รักษาราชการแทน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีผลกระทบต่อสภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ จึงเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงย่อมมีสิทธิขอให้ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง อันมีผลเป็นการชะลอหรือระงับการบังคับตามผลของคำสั่งทางปกครองไว้เป็นการชั่วคราวก่อนพิพากษาได้ ซึ่งการที่ศาลปกครองสูงสุดจะมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองได้นั้น ย่อมต้องครบเงื่อนไขทั้งสามประการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบข้อ ๓๒ วรรคสาม แห่งระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งคดีนี้ประธานศาลปกครองสูงสุดเห็นสมควรจะให้มีการวินิจฉัย

<sup>๓๐</sup> อ่างแล้วในเชิงอรรถที่ ๑๖.

<sup>๓๑</sup> พระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ หน่วยงานของรัฐ หมายความว่า องค์กรตามรัฐธรรมนูญ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นใดที่ดำเนินกิจการของรัฐ.

<sup>๓๒</sup> พระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายความว่า ข้าราชการ เจ้าพนักงาน พนักงาน ลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงาน ที่เรียกชื่ออย่างอื่นในหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง.

ปัญหาใดหรือคดีใดโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ศาลปกครองสูงสุดโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ได้มีคำสั่งเกี่ยวกับคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองของผู้ฟ้องคดี<sup>๓๓</sup> พิจารณาประเด็นว่า กรณีมีเหตุเพียงพอที่ศาลจะทุเลาการบังคับตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๑๗๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗ ที่ให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการไว้ก่อน หรือไม่ เห็นว่า ระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๗๒ วรรคสาม กำหนดว่า ในกรณีที่ศาลเห็นว่ากฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนั้นน่าจะไม่ใช่โดยกฎหมาย และการให้กฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไป จะทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลัง ทั้งการทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองนั้นไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือแก่บริการสาธารณะ ศาลมีอำนาจสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองได้ตามที่เห็นสมควร

การที่ศาลปกครองจะมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองได้ตาม ข้อ ๗๒ วรรคสาม แห่งระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ นั้น จะต้องเข้าเงื่อนไขที่กำหนดไว้สามประการประกอบกัน คือ ประการที่หนึ่ง กฎหรือคำสั่งทางปกครองที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนั้นน่าจะไม่ใช่โดยกฎหมาย ประการที่สอง การให้กฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไปจะทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลัง และประการที่สาม การทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองนั้นไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือแก่บริการสาธารณะ ซึ่งหากไม่เข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งที่กำหนดไว้ ศาลย่อมไม่มีอำนาจให้ทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองนั้นได้

ประเด็นวินิจฉัยเงื่อนไขประการที่หนึ่งว่า คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๑๗๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗ ที่ให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัย น่าจะไม่ใช่โดยกฎหมาย หรือไม่ โดยมีปัญหาให้พิจารณาก่อนว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการไว้ก่อน หรือไม่

เมื่อผู้ฟ้องคดียังคงดำรงตำแหน่งรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงเป็นผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา ๑๑๙ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕

เมื่อผู้ฟ้องคดีมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน อันเนื่องจากต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาซึ่งมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการไว้ก่อนได้ตามมาตรา ๑๓๑ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบกับข้อ ๓ (๑) และข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ของกฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน พ.ศ. ๒๕๔๗ อีกทั้ง ข้อเท็จจริงในชั้นนี้ยังไม่ปรากฏปัญหาเกี่ยวกับความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๑๗๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗ ในประการอื่น ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๑๗๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗ ให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการพิจารณาสอบสวนทางวินัย จึงไม่น่าจะไม่ใช่โดยกฎหมาย

<sup>๓๓</sup> คำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองหรือไม่รับหรือยกคำขอ คดีหมายเลขดำที่ พ.๑๑๗/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๗, <https://admincourt.go.th>, สืบค้นวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๙.

เมื่อได้วินิจฉัยเงื่อนไขประการที่หนึ่งว่า คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๑๗๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗ ที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีไม่น่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งไม่ครบองค์ประกอบในการที่ศาลจะมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองตามคำขอของผู้ฟ้องคดี กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาเงื่อนไขประการที่สอง และเงื่อนไขประการที่สามอีก ดังนั้น กรณีจึงไม่มีเหตุเพียงพอที่ศาลจะมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๑๗๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗ ที่ให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการไว้ก่อน และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ให้ข้าราชการตำรวจพ้นจากตำแหน่ง ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๗ ซึ่งเป็นประกาศที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติดังกล่าว ทั้งนี้ ตาม ข้อ ๗๒ วรรคสาม แห่งระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓

จึงมีคำสั่งให้ยกคำขอทุเลาการบังคับคำสั่งทางปกครองตามคำขอของผู้ฟ้องคดี

ประเด็นตามคำฟ้อง และการพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด<sup>๓๔</sup>

ประเด็นว่า คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติไม่มีอำนาจออกคำสั่งเพราะผู้ฟ้องคดียังปฏิบัติหน้าที่ราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี จึงไม่ใช่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจดำเนินการทางวินัย และถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่เป็นกลางในการออกคำสั่งดังกล่าว นั้น

พิเคราะห์ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๐๖/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗ ให้ผู้ฟ้องคดีมาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรีนั้น ผู้ฟ้องคดียังคงดำรงตำแหน่งรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อยู่เช่นเดิมและยังคงเป็นข้าราชการตำรวจตามนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ผู้ฟ้องคดีจึงยังอยู่ในบังคับบัญชาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตรา ๖๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการไว้ก่อน และแม้พลตำรวจเอก กิตติรัฐ พันธุ์เพ็ชร์ จะดำรงตำแหน่งรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ มีอาวุโสลำดับที่ ๒ ถัดจากผู้ฟ้องคดี และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อาจเสนอชื่อให้ ก.ตร. ให้ความเห็นชอบแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ซึ่งในการคัดเลือกนอกจากต้องคำนึงถึงลำดับอาวุโสแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะประสบการณ์ในงานสืบสวนสอบสวนหรืองานป้องกันปราบปรามประกอบผลงาน ศักยภาพ และความประพฤติ และยังคงได้รับความเห็นชอบจาก ก.ตร. พฤติการณ์ดังกล่าวจึงยังไม่พอที่จะทำให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยว่า พลตำรวจเอก กิตติรัฐ พันธุ์เพ็ชร์ รักษาการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะทำการพิจารณาทางปกครองโดยไม่เป็นกลาง ดังนั้น พลตำรวจเอก กิตติรัฐ พันธุ์เพ็ชร์ จึงเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองเรื่องดังกล่าวได้ โดยไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๒, ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ประเด็นว่า เมื่อยังไม่มี การสืบสวนข้อเท็จจริงก่อนมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง และไม่เปิดโอกาสให้ได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานก่อนมีคำสั่งดังกล่าว และเมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ได้ถูกคุมขังหรือจำคุกหรือถูกสอบสวนแล้วต่อมามีคำพิพากษาว่ากระทำผิดจึงไม่เข้าเงื่อนไข ตามข้อ ๓ (๑) - (๔) ของ กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน พ.ศ. ๒๕๔๗ นั้น

<sup>๓๔</sup>ข่าวศาลปกครอง ครั้งที่ ๒, ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษายกฟ้องในคดีฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการไว้ก่อน, <https://admincourt.go.th>. สืบค้นวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๙.

พิเคราะห์ว่า กรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๑๗๗/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยไม่ได้ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงก่อนนั้น มาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบ กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสืบสวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๓ และข้อ ๓๑ กำหนดว่า หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามีความผิดหรือพยานหลักฐานเพียงพอจะเชื่อได้ว่า ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีมูลอันควรถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาย่อมมีดุลพินิจในการที่จะดำเนินการทางวินัยโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยข้าราชการตำรวจผู้นั้น โดยไม่ต้องดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงก่อนก็ได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ศาลอาญาออกหมายจับ ตามหมายจับที่ ๑๓๙๖/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗ ระบุข้อความว่า ผู้ฟ้องคดีต้องหาว่ากระทำความผิดฐาน สมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน และได้มีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินเพราะเหตุที่ได้มีการสมคบกัน และเป็นเจ้าพนักงานร่วมกันฟอกเงิน ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงตามสมควรแก่การตั้งเรื่องกล่าวหาในความผิดทางวินัย อันเป็นกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงโดยไม่ต้องดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงก่อน แม้ผู้ฟ้องคดีจะไม่ได้ปฏิบัติราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่ผู้ฟ้องคดียังคงดำรงตำแหน่งรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ถึงจะไม่มีอำนาจบังคับบัญชาสั่งการผู้บังคับบัญชาโดยตรง แต่ยังคงมีอำนาจเหนือผู้บังคับบัญชา และอาจเข้าไปมีอิทธิพลต่อการพิจารณาทางวินัยและในคดีอาญาหรือเข้ายุ่งเกี่ยวกับพยานหลักฐานในทางคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีเหตุผลอันสมควรเชื่อได้ว่า หากให้ผู้ฟ้องคดีคงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดความเสียหายแก่ราชการ ซึ่งถือเป็นเหตุที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะพิจารณาสั่งพักราชการผู้ฟ้องคดีได้ตามข้อ ๓ (๑) กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับเมื่อพิจารณาพฤติการณ์ที่เป็นเหตุให้มีการสอบสวนทางวินัยผู้ฟ้องคดี ที่มีข้าราชการตำรวจเกี่ยวข้องหลายนาย โดยอยู่ต่างสังกัดกันและข้อเท็จจริงในคดีมีความสลับซับซ้อน และการสอบสวนจะไม่แล้วเสร็จไปโดยเร็ว อันเป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชาจะสั่งให้ข้าราชการตำรวจผู้ถูกกล่าวหาออกจากราชการไว้ก่อนก็ได้ ตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ของกฎ ก.ตร. ดังกล่าว คำสั่งผู้ฟ้องคดีออกจากราชการไว้ก่อน โดยระบุเหตุผลประการหนึ่งว่าถ้าให้คงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดความเสียหายแก่ราชการได้ จึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๓ ของของกฎ ก.ตร. ดังกล่าวแล้ว และยังฟังไม่ได้ว่ามีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการไว้ก่อน โดยไม่สุจริต

คำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเป็นคำสั่งตามข้อ (๑) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงเป็นกรณีเข้าข้อยกเว้นที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่จำเป็นต้องให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนก่อนออกคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๖) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ประเด็นว่า การมีคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนยังไม่มีข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสอบสวน ตามมาตรา ๑๒๐ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ นั้น

พิเคราะห์ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๑๗๗/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗ ให้ผู้ฟ้องคดีข้าราชการตำรวจออกจากราชการไว้ก่อน ไม่ใช่การดำเนินการที่ต้องมีข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสอบสวนก่อนตามมาตรา ๑๒๐ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ แต่เป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๑๓๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ที่บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการไว้ก่อนได้ ไม่ว่าจะให้มีหรือไม่มีข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสอบสวนก็ตาม

ดังนั้น คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๑๗๗/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เรื่องแดง ที่ อธ ๓๓/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๗ ซึ่งอาศัยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเช่นเดียวกับคำสั่งดังกล่าว รวมทั้ง ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง ให้ข้าราชการตำรวจพ้นจากตำแหน่ง ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๗ อันเป็นผลสืบเนื่องจากคำสั่งดังกล่าว  
จึงขอด้วยกฎหมายเช่นกัน

ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายกฟ้อง

### บทสรุป

การดำเนินการทางวินัยตำรวจ ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ บังคับใช้กับ  
ข้าราชการตำรวจ ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ซึ่งกรณีที่เกี่ยวข้องกับผู้ฟ้องคดีนี้มีมูลมาจากการ  
การถูกกล่าวหาว่า มีการกระทำผิดในคดีอาญา และมีการดำเนินการทางวินัยตำรวจ ผู้มีอำนาจที่จะออกคำสั่งทาง  
ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยตำรวจ ซึ่งเป็นอำนาจผูกพันตามกฎหมายที่จำต้องปฏิบัติตามรูปแบบขั้นตอน  
หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ถึงจะทำให้คำสั่งทางปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องออกมา  
กระทบสิทธิผู้รับคำสั่งทางปกครองสมบูรณ์ถูกต้อง

ส่วนการดำเนินคดีปกครองเป็นสิทธิของผู้รับคำสั่งทางปกครองที่จะดำเนินการเพื่อจะใช้สิทธิในการฟ้อง  
ต่อศาลปกครองตามขั้นตอนของกฎหมายกำหนด เพื่อขอให้ศาลปกครองคุ้มครองสิทธิต่อไป

ส่วนการศึกษาตามบทความนี้ เพื่อได้รับองค์ความรู้และให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติราชการทางปกครอง  
ที่ดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานอัยการสูงสุด ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานคดีปกครองต่อไป

## บรรณานุกรม

### กฎหมาย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒.

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕.

พระราชบัญญัติองค์การอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓.

กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน พ.ศ. ๒๕๔๗

กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสืบสวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๖.

ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีปกครองของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๐.

### หนังสือ

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๓๖/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘.

หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ ๐๐๐๖.๓/ว ๐๙ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๖ เรื่อง ชักซ้อมแนวทาง  
การดำเนินการทางวินัย.

### เว็บไซต์

ข่าวศาลปกครอง ครั้งที่ ๒, ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษายกฟ้องในคดีฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งสำนักงาน  
ตำรวจแห่งชาติที่ให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการไว้ก่อน, <https://admincourt.go.th>. สืบค้นวันที่  
๑๙ มกราคม ๒๕๖๙.

คำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองหรือไม่รับหรือยกคำขอ คดีหมายเลขดำที่  
พ.๑๑๗/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๗, <https://admincourt.go.th>. สืบค้นวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๙.

จัดทำโดย **ดร.จิตติมา ราชมารักษ์**  
เจ้าพนักงานคดีชำนาญการพิเศษ  
สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีปกครอง ๒  
สำนักงานคดีปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด

### การดำเนินการทางวินัยตำรวจ

หนังสือรายงานข้าราชการตำรวจต้องหาคดีอาญา

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ผู้มีอำนาจพิจารณามีคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน  
(ลงวันที่ ๑๘ เม.ย. ๒๕๖๗)

(คำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ พระราชบัญญัติ  
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙)

อุทธรณ์คำสั่งภายใน ๓๐ วัน  
(๒๕ เม.ย. ๒๕๖๗)

ก.พ.ค.ตร.

ระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์  
(๑๒๐+๖๐+๖๐ วัน) = ๒๔๐ วัน  
แต่ใช้เวลาภายใน ๑๒๐ วัน

คำวินิจฉัยอุทธรณ์ ลงวันที่  
๕ ส.ค. ๒๕๖๗ (มติยกอุทธรณ์  
เป็นคำสั่งทางปกครองเกิดขึ้น  
ใหม่เป็นคำสั่งที่สอง)

หากมีพฤติการณ์หรือพยานหลักฐานเพียงพอที่กล่าวหาว่า  
กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ไม่จำเป็นที่จะสืบสวน  
ข้อเท็จจริงก่อน

ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุด ขอเพิก  
ถอนคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน  
คำวินิจฉัยอุทธรณ์ ประกาศสำนัก  
นายกรัฐมนตรีฯ (ลงวันที่ ๒๗ ส.ค. ๒๕๖๗)  
ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่ง  
และยื่นคำขอทุเลาการบังคับ  
ตามมาตรา ๑๔๒ วรรคสอง  
พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ  
พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบมาตรา ๔๙ แห่ง  
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ  
วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒  
ข้อ ๖๙ ของระเบียบของที่ประชุมใหญ่  
ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วย  
วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓

จัดทำโดย **ดร.จิตติมา ราชรักษ์**  
เจ้าพนักงานคดีชำนาญการพิเศษ  
สำนักงานอัยการพิเศษฝ่าย  
คดีปกครอง ๒ สำนักงานคดีปกครอง  
สำนักงานอัยการสูงสุด

# การส่งเรื่องขอให้พนักงานอัยการดำเนินการแก้ต่างคดีปกครอง

**หน่วยงานของรัฐ** →  
หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ  
ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ  
องค์กรอัยการและพนักงานอัยการ  
พ.ศ. ๒๕๕๓ หน่วยงานทางปกครอง  
เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๓ แห่ง  
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง  
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง  
พ.ศ. ๒๕๔๒

หนังสือขอความอนุเคราะห์  
จัดพนักงานอัยการแก้ต่างหน่วยงานของรัฐ  
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในฐานะ  
ผู้รับมอบอำนาจ (มาตรา ๔๕ วรรคห้า แห่ง  
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง  
พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบ ข้อ ๒๐ วรรคสอง ของระเบียบของที่  
ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยองค์คณะ  
การจ่ายสำนวน การโอนคดี การปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการใน  
คดีปกครอง การคัดค้านตุลาการศาลปกครอง การปฏิบัติ  
หน้าที่ของพนักงานคดีปกครอง และการมอบอำนาจให้  
ดำเนินคดีปกครอง แทน พ.ศ. ๒๕๔๔)

สำนักงานคดีปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด

**นิติกร** สำนักอำนวยการ  
(ตรวจสอบเรื่องเบื้องต้น)

**อธิบดีอัยการ** สำนักงานคดีปกครอง สั่งจ่ายสำนวนไปยัง สฝคป. ๑ - ๗

ตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนิน  
คดีปกครองของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๐

**อัยการพิเศษฝ่าย** สั่งจ่ายสำนวน

**พนักงานอัยการ** ผู้ตรวจสำนวน

ตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๔  
ประกอบระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีปกครองของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๐

**เจ้าพนักงานคดี** ผู้ช่วยตรวจสำนวน ตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีปกครองของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๐

**นิติกร** ผู้ช่วยดำเนินคดี ตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วย  
การดำเนินคดีปกครองของพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๖๐

ศาลปกครองชั้นต้น/ศาลปกครองสูงสุด  
ผู้ฟ้องคดีมีภูมิลำเนา/มูลคดีเกิด มาตรา ๔๗ หรือ  
กฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจศาล มาตรา ๑๑ แห่ง  
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี  
ปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ยื่นคำให้การ ฯลฯ

ภายในระยะเวลาทำคำให้การ ฯลฯ

